

THỦ TƯỚNG CHÍNH
PHỦ
Số: 140/TTg

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 7 tháng 3 năm 1997

QUYẾT ĐỊNH CỦA THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

Về chủ trương, biện pháp điều hành kinh doanh lương thực và phân bón

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

Căn cứ Luật Tổ chức Chính phủ ngày 30 tháng 9 năm 1992;

Để đảm bảo mục tiêu an toàn lương thực quốc gia, đưa hoạt động kinh doanh lương thực và phân bón đi vào nền nếp, bảo đảm lợi ích đối với người sản xuất và người tiêu dùng;

Xét đề nghị của Bộ trưởng Bộ thương mại, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Về tiêu thụ lúa hàng hoá, kinh doanh lương thực và xuất khẩu gạo:

1. Công tác quản lý Nhà nước và việc sử dụng các thành phần kinh tế trong việc tiêu thụ lúa hàng hoá, kinh doanh lương thực và xuất khẩu gạo phải nhằm mục tiêu mua hết và kịp thời lúa hàng hoá với giá cả hợp lý để đảm bảo lợi ích của người trồng lúa, cung cấp đủ lương thực cho nhu cầu tiêu dùng trong nước, có dự trữ đảm bảo an toàn lương thực quốc gia và xuất khẩu gạo có hiệu quả.

2. Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn chủ trì, phối hợp cùng Ủy ban nhân dân các tỉnh nghiên cứu và phổ biến rộng rãi các giống lúa có năng suất cao phù hợp với từng vùng sinh thái, bảo đảm chất lượng theo yêu cầu của thị trường trong nước và xuất khẩu.

Mở rộng việc áp dụng các tiến bộ kỹ thuật về phơi sấy lúa, ngô (bằng tấm nhựa nilon, các loại lò sấy nhỏ, trung bình và sấy quy mô lớn), chế biến bảo quản các loại lương thực phù hợp với điều kiện ở từng vùng nhằm giảm tổn thất sau thu hoạch, nâng cao chất lượng nông sản, nhất là lúa hè thu ở đồng bằng sông Cửu Long.

Bộ Tài chính chủ trì cùng các Bộ, ngành có liên quan nghiên cứu hình thức phù hợp cho hộ nông dân, các doanh nghiệp vay vốn từ quỹ hỗ trợ đầu tư Quốc gia cho việc đầu tư các cơ sở phơi sấy cải tiến, chế biến, bảo quản lương thực.

3. Việc tiêu thụ lúa hàng hoá

Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh chịu trách nhiệm trước Thủ tướng Chính phủ trong việc chỉ đạo các thành phần kinh tế sử dụng các nguồn vốn tự có để tham gia mua hết lúa hàng hoá sản xuất ra trên địa bàn, xay xát chế biến để tiêu dùng trong nước và xuất khẩu.

Trên cơ sở tham khảo ý kiến của Ban vật giá Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh phải công bố giá mua thóc tối thiểu ngay từ đầu vụ nhằm khuyến khích và đảm bảo lợi ích của người trồng lúa và của người tiêu dùng, kiểm tra chặt chẽ và không để các tổ chức, cá nhân ép giá và mua thóc của nông dân thấp hơn giá quy định.

Các Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Thương mại, Tài chính, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam và các ngành có liên quan theo quyền hạn và chức năng của mình có trách nhiệm chỉ đạo và phối hợp với Ủy ban nhân dân các tỉnh, nhất là các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long xử lý kịp thời những yêu cầu và vướng mắc của địa phương để tiêu thụ hết lúa hàng hoá cho nông dân.

Các Tổng công ty lương thực Trung ương phải đổi mới tổ chức và cơ chế kinh doanh, tăng cường công tác tiếp thị để mở rộng thị trường xuất khẩu và ký kết được nhiều hợp đồng xuất khẩu với giá cả tốt, giúp các công ty thành viên và các công ty của địa phương thực hiện tốt nhiệm vụ mua, chế biến và xuất khẩu lương thực theo chỉ tiêu được giao. Đồng thời phát huy vai trò chủ đạo của mình, cùng với các thành phần kinh tế trên địa bàn tỉnh thực hiện tốt việc mua, chế biến, và điều hoà lương thực cho tiêu dùng trong nước.

4. Mọi tổ chức và cá nhân có đủ điều kiện và đăng ký kinh doanh lương thực đều được phép mua, xay xát chế biến, vận chuyển và kinh doanh lương thực (ngoài khối lượng đã cân đối dành cho xuất khẩu) phục vụ nhu cầu tiêu dùng trong nước nhằm khai thác và phát huy tiềm năng về vốn, lao động, cơ sở vật chất và kinh nghiệm mà họ đã và đang tham gia tích cực trong lưu thông, đáp ứng kịp thời và thuận lợi nhu cầu lương thực của người tiêu dùng nhất là ở những vùng xa xôi, vùng cao, đô thị, khu công nghiệp và vùng thiếu lương thực.

Các doanh nghiệp Nhà nước có chức năng kinh doanh lương thực phải giữ vai trò chính trong việc mua lúa hàng hoá, xay xát chế biến, vận chuyển và kinh doanh lương thực phục vụ nhu cầu của nhân dân, nhất là đối với các thành phố lớn, khu công nghiệp tập trung, lúc giáp hạt và tết, góp phần bình ổn giá cả, bảo đảm lợi ích cho người sản xuất lúa và người tiêu dùng.

Xoá bỏ việc cấp giấy phép và kiểm soát vận chuyển lương thực trong nước; bỏ thuế buôn chuyển lương thực giữa các vùng, bảo đảm việc lưu thông lương thực trong nước là một thị trường thống nhất thông suốt theo quan hệ cung cầu. Trường hợp đặc biệt Thủ tướng Chính phủ có quyết định riêng. Việc kiểm soát tại các cửa khẩu và biên giới trên bộ, trên biển thuộc trách nhiệm của các tỉnh biên giới và các cơ quan chức năng chống buôn lậu. 5. Về xuất khẩu gạo:

Trên cơ sở đánh giá tình hình sản xuất, cân đối đủ nhu cầu lương thực trong nước và dự trữ lương thực quốc gia, Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn có trách nhiệm đề nghị số lượng gạo xuất khẩu hàng năm trình Chính phủ quyết định.

Bộ Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn điều hành việc xuất khẩu gạo như sau:

Hạn ngạch xuất khẩu gạo được giao một lần vào đầu năm cho Uỷ ban nhân dân các tỉnh và một số doanh nghiệp Trung ương theo hướng ưu tiên những tỉnh có nhiều lương thực hàng hoá ở đồng bằng sông Cửu Long. Hết tháng 9 hàng năm, trên cơ sở đánh giá tình hình sản xuất và kết quả thực hiện xuất khẩu, Bộ Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn trình Thủ tướng Chính phủ quyết định bổ sung hạn ngạch xuất khẩu cả năm.

Hàng năm, căn cứ vào số lượng lúa hàng hoá của tỉnh, nhất là các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long và đề nghị của Bộ Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt danh sách và hạn ngạch xuất khẩu gạo của các tỉnh và một số doanh nghiệp Trung ương.

Dưới sự chỉ đạo của Thường vụ tỉnh uỷ, Chủ tịch Uỷ ban nhân dân tỉnh chịu trách nhiệm trước Thủ tướng Chính phủ về việc chọn doanh nghiệp của tỉnh có đủ điều kiện xuất khẩu gạo và giao hạn ngạch xuất khẩu gạo cho doanh nghiệp để thực hiện hạn ngạch xuất khẩu gạo đã được Thủ tướng Chính phủ giao cho tỉnh.

Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long, Tổng công ty lương thực miền Nam, Tổng công ty lương thực miền Bắc được giao xuất khẩu gạo phải chịu trách nhiệm tổ chức việc mua lúa, xuất khẩu gạo theo kế hoạch hàng năm của Chính phủ dưới sự chỉ đạo và theo dõi của Bộ Thương mại và Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn. - Các doanh nghiệp được giao nhiệm vụ xuất khẩu phải tổ chức mua lúa, gạo trực tiếp tại cơ sở hoặc thông qua hệ thống đại lý mua gom lúa gạo xuất khẩu, chấm dứt tình trạng mua gạo xuất khẩu tại mạn tàu hoặc qua các tổ chức, cá nhân đầu cơ buôn bán lúa gạo.

Các doanh nghiệp được giao xuất khẩu gạo không được mua, bán, chuyển nhượng quota xuất khẩu gạo dưới bất kỳ hình thức nào. Trường hợp các tỉnh không có khả năng thực hiện hạn ngạch được giao, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh phải báo cáo Bộ Thương mại trình Thủ tướng Chính phủ để điều chỉnh cho đơn vị khác thực hiện.

Để đảm bảo việc điều hành xuất khẩu gạo đi vào nề nếp, các doanh nghiệp được giao xuất khẩu gạo phải báo cáo định kỳ hàng tháng, hàng quý kết quả xuất khẩu gạo cho Bộ Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn để theo dõi, tổng hợp.

Hàng tháng lãnh đạo hai Bộ: Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn phải cùng đánh giá kết quả xuất khẩu gạo và có biện pháp chỉ đạo kịp thời các địa phương thực hiện tốt nhiệm vụ được giao và báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

6. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam có trách nhiệm chỉ đạo và hướng dẫn các ngân hàng thương mại đảm bảo vốn cho vay để mua kịp thời lúa hàng hoá trong dân; Trước mắt, phải đảm bảo đủ vốn cho vay để mua ngay từ đầu vụ thu hoạch nhất là lúa đông xuân hàng năm để dự trữ và xuất khẩu.

Đối với việc vay vốn để mua gom lúa, gạo xuất khẩu theo hạn ngạch đã được phân bổ, cho phép các Ngân hàng căn cứ vào hợp đồng xuất khẩu đã được bên mua mở thư tín dụng và lượng hàng hoá trong kho để cho vay.

7. Về dự trữ lương thực:

Tập trung thống nhất các nguồn dự trữ lương thực vào dự trữ Quốc gia.

Giao Bộ kế hoạch và Đầu tư chủ trì cùng với Cục dự trữ quốc gia và các Bộ ngành có liên quan xác định mức dự trữ lương thực quốc gia hàng năm và xây dựng cơ chế quản lý, điều hành dự trữ lương thực quốc gia trình Thủ tướng Chính phủ quyết định theo hướng: bảo đảm